

C. N. Tolstoj:

Po balu

Kakor se za eno kapljo, ki se je želila iz steklenice, izliva njena vsebina v velikih curkih, tako je tudi v moji duši ljubezen do Varenke osvobodila vso v moji duši skrito sposobnost ljubezni. Objemal sem tedaj ves svet s svojo ljubeznijo. Ljubil sem i domačico v ferjeri z njenim jelizavetiaskim oprsem i njenega moža i njene goste i njene streljaje in celo name jeznege inženjerja Anisimova. Do njenega očeta z njegovimi domačimi škornji in prijaznim, njenemu sličnim smehljajem pa sem tedaj občutil nekako vznemirjeno nežnost.

Mazurke je bilo konec, gostitelja sta poprosila goste k večerji, toda polkovnik B. se je zahvalil, češ da mora jutri zgodaj vstati, in se poslovil. Že sem se bal, da odide tudi ona, toda ostala je z materjo.

Po večerji sem plesal z njo obljubljenim četvorko in neglede na to, da sem bil očitno neskončno srečen, je moja sreča neprestano rastla in rastle. Nič misva govorila o ljubezni, nisem spraševal niti nje niti sebe, da-li me ljubi. Dovolj mi je bilo, da sem jo ljubil jaz. In samo tega sem se bal, da bi kaj ne pokvarilo moje sreče.

Ko sem prišel domov, se slekel in pomislil na spanje, sem izprevidel, da je to popolnoma nemogoče. V roki sem imel pero od njene pahljače in njeno celo rokavico, ki mi jo je dala, ko sem pri odhodu pomagal njeni materi in na to nji v kočijo. Gledal sem na ta dva predmeta in z odprtimi očmi sem jo videl pred seboj, zdaj v tistem trenutku, ko izbiraje med dvema kavalirjema ugane moje svojstvo in začujem njen mili glas, ko pravi: »Ponos, kajne?« in mi radostno poda roko, zdaj, ko pri večerji vzdiguje čašo šampanjca k ustnicam in izpod čela gleda name z laskajočimi očmi. No, največ sem jo videl v paru z očetom, ko se plavno vrtil okoli njega in s ponosom in radostjo i za sebe i za njega pogleduje po naslajajočih se gledalcih, in nehot

so se zliili moji občutki do njega in nje v eno samo čustvo nežnosti in ganutja.

Stanovala sva tedaj s pokojnim bratom. Brat, ki že itak ni ljubil družbe in je le redko hodil na plesse, se je prav tedaj pripravil za kandidatski izpit in živel docela redno življenje. Spal je. Pogledal sem na njegovo v blazino zavrito in do polovice s flanelasto odejo pokrito glavo, in srčno mi ga je postalo žal, žal zato, da ne ve in ne deli sreče, ki sem jo občutil jaz. Naš sluga — tlačan Petruša me je sprejel s svečo in mi hotel pomagati pri slačenju, toda poslal sem ga proč. Izraz njegovega zaspanega obličja z razmršenimi lasmi se mi je zdel ganljivo prisrčen. Da bi ne napravil ropota, sem odšel po prstih v svojo sobo in sedel na posteljo. Ne, bil sem presrečen, nisem mogel spati. Obenem mi je bilo vroče v zakurjenih sobah. In ne da bi slekel uniforme, sem potihoma odšel v pred-sobo, oblekel plašč, odprl večna vrata in stopil na ulico.

Z bala sem se odpeljal, ko je šla ura že na pet, medtem ko sem se vozil domov in sedel doma, sta pretekli še dve uri, tako da je bilo že svelelo, ko sem stopil iz hiše. Bilo je čisto predpustno vreme i megla i z vodo nasičeni sneg se je tajal po cestah in kapalo je z vseh streh. B. so stanovali tedaj koncem mesta poleg velikega polja: na enem koncu le-tega je bilo šetališče, na drugem pa ženski samostan. Iz naše stranske, puste ulice sem prišel na veliko ulico, kjer so mi prihajali nasproti i pešci i vozniki z drvinami na sanelah, ki so drsale po tlaku. I konji, ki so enakomerno pokimavali z mokrinami glavami pod blestečimi krivinami, i z rogožami pokriti vozniki, ki so gazili v ogromnih škornjih poleg vozov, i hiše ulice, ki so se zdele v megli zelo visoke, vse mi je bilo nekako posebno milo in značilno.

Ko sem prišel na polje, kjer je bila njihova hiša, sem zagledal na njega kraju v smeri proti šetališču nekaj velikega črnega in zaslišal odondot

prihajajoče glasove trobente in bobna. V duši mi je ves čas pelo in včas se je oglašil motiv mazurke. No, to je bila druga, trda, nelepa godba.

«Kaj je neki to?» sem pomislil in se odpravil po opolzki poti, ki je držala sredi polja v smeri, odkoder so dohajali ti glasovi. Čez kakih sto korakov sem začel razločevati skozi meglo mnogo črnih ljudi. Očitno vojaki. Gotovo vežbajo, sem pomislil, in zaeno s kovačem v zamazanem kratkem kožuhi in predpasniku, ki je nekaj nesel in stopal pred menoj, sem stopil bliže. Vojaki v črnih uniformah so stali v dveh redovih drug proti drugemu, držali puške ob nogi. Ne da bi se premikali. Za njimi so stali bobnarji in trobentači ter neprestano ponavljali vedno taisto nerodno in cvilečo melodijo.

«Kaj vendar delajo?» sem vprašal kovača, ki je obstal vstric mene.

«Tatarja gonijo skozi vrsto zaradi pobege,» je srdito odvrnil kovač ter motril daljni konec redov.

Začel sem tudi jaz gledati tja in zagledal med redovi nekaj strašnega, ki se mi je bližalo. To, kar se mi je bližalo, je bil do pasu razgaljen človek, privezan na puški dveh vojakov, ki sta ga vodila. Vstric je stopal visok častnik v plašču in čepici; njegova postava se mi je zazdelo znana. Trzaje z vsem telesom, čopotaje po talem snegu, se mi je bližal kazničenec pod udarci, ki so se sipali z obeh strani nanj, zdaj metaje se nazaj — in tedaj sta ga nod-častnika, ki sta ga vodila na puškah, suvala naprej — zdaj padaje naprej — in tedaj sta ga podčastnika, zadrževaj-e ga pred padcem, vlekla nazaj. In da ne bi zaostal z njim, je stopal poleg visoki častnik s trdim, gibkim korakom. To je bil njen oče s svojim rdečim obrazom, belimi brki in zalizci.

Pri vsakem udarcu je kazničenec, kot da se čudi, obračal svoj od trpljenja zgrubeden obraz na tisto stran, odkoder je padel udarec, in kazaje bele zobe ponavljal vedno taisto besede. Ni govoril, ampak klical: »Bratci, usmilit se! Bratci, usmilit se!« No, bratci se

niso usmili in, ko je prišel sprevod tik vstric mene, sem videl, kako je pred menoj stoječi vojak odločno stopil korak naprej, zamahnil s palico, da je zažvižgalo, in jo z vso silo spustil na Tatarjev hrbet. Tatar se je opotekel naprej, toda podčastnika sta ga zadržala, in prav tak udarec je padel nanj z druge strani, in zopet s te in zopet z one... Polkovnik je stopal poleg in gledaje zdaj sebi pod noge, zdaj na kaznjence, vlekel vase zrak napihaje lica in ga polagoma spuščal čez naprej molečo ustnico. Ko se je sprevod oddaljil od kraja, kjer sem stal, sem za hip zazrl med redovi kaznjencev. To je bilo nekaj tako pisanega, mokrega, rdečega, nenaravnega, da nisem verjel, da bi bilo to človeško telo.

«O moj Bog!» je rekel poleg mene kovač.

Sprevod se je jel oddaljevati. Vedno enako so padali z obeh strani udarci na spodnjakajočega se, zvijajočega se človeka, vedno enako so peli bobni in trobenta in vedno enako trdnega koraka se je premikala visoka postavna figura polkovnika vstric kaznjencev. Naenkrat se je polkovnik ustavil in se naglo približal k nekemu vojaku.

«Ti bom pokazal,» sem zaslišal njegov srditi glas. »Ali boš mazal? Boš?»

In videl sem, kako je s svojo silno roko v irhasti rokavici tolkel po obrazu prestrašenega, pritlikavega, slabotnega vojaka zato, ker ni dovolj močno spustil svoje palice na rdeči hrbet Tatarjev.

»Prinesite sveže palice,« je zaklical, se ozrl in me zagledal. Kot da me ne pozna, se je z grozno in zlobno namršnim obrazom naglo obrnil proč. Tako me je postalo sram, da sem, ne vede, kam naj gledam, kot da so me zasačili pri najbolj sramotnem dejanju, povedal oči in z vso naglico odhitel domov. Vso pot mi je donelo v ušesih bobnanje in trobentanje, zdaj sem slisal besede: »Bratci, usmilit se,« zdaj oholi srditi glas polkovnikov, ki je kričal: »Boš mazal? Boš?« Med tem pa mi je stiskala srce tegoba, ki je skoraj prehajala v

slabost, tako silna, da sem se parkrat ustavil in da se mi je zdelo, da izbruhne zdaj pa zdaj iz mene vsa tista grozota, ki je šla vame od tega prizora. Ne pomnim, kako sem se privlekel domov in legel. Toda komaj sem se začel pogrezati v spanje, sem zopet vse zaslišal in zagledal in skočil sem pokoncu.

«Očitno on nekaj ve, česar jaz ne vem,» sem mislil o polkovniku. Ako bi jaz vedel to, kar on ve, bi razumel tudi to, kar sem videl, in ne mučilo bi me. No, najsi sem še tako mislil, nisem mogel doumeti, kaj ve polkovnik. In za spal sem šele proti večeru in šele potem, ko sem odšel k prijatelju in se z njim docela upijal.

Mar mislite, da sem prišel tedaj do zaključka, da je bilo to, kar sem videl, slabo? Nimalo ne. Ako se je to delovalo s tako gotovostjo in se priznavalo vseh za neobhodno potrebno, tedaj oni vedeli nekaj, česar jaz nisem vedel, sem si mislil in se trudil, da to izvem. No, najsi sem si še tako prizadeval, tudi potem nisem mogel izvedeti tega. No, kaj nisem izvedel, nisem mogel stopiti v vojaško službo, kot sem prej hotel, in nele da nisem stopil v vojaško, ampak sploh v nobeno drugo službo in, kakor vidite, nisem bil za nikamor.

«To pa vemo, kako niste bili za nikamor,» je rekel nekdo izmed nas. »Povejte raje, koliko ljudi bi ne bilo za nikamor, ako bi vas ne bilo?»

«No, to je pa že preneumno,» je rekel z iskreno nevoljo Ivan Vasiljevič.

»Kaj pa ljubezen?« smo vprašali. »Ljubezen? Ljubezen je jela od tega dne ponehavati. Kadar se je ona, kar se je čisto dogajalo, z usmevom na obrazu zamislila, sem se jaz takoj spomnil na polkovnika na trgu, postalo mi je nekako nerodno in neprijetno, in začel sem se holi poredkoma shajati z njo. In tako se je razblinila ljubezen v nič. Lejte, kake stvari se včasih zgodijo in od česa se izpremeni in dobi drugi pravec ves človeško življenje. — Vi pa pravite...« je zaključil.

Jasna Poljana, 20. avgusta 1903.

Kdor fotografira mora imeti naše 3 novosti:

Moš ilustrovani cenik

„Moderna fotografija“

Brezplačno

Naše ilustrovane učne knjige

„Kako se naučim fotografirati“

Same Din 9

Naše neprekosljivo razvidnice

„Pravosvet“

Same Din 4

Drogerija „Sanitas“

Celje.

POTNIK

soliden, v vsakem oziru pošten in zanesljiv, srednjih let, z lepim nastopom in letnimi spričevali se išče za Kranjsko. Znanje srbohrvaščine prednost. — Samo pisemne ponudbe z navedbo referenc, prepisi spričeval in pogoji pod značko „Alkoholna branža“ na upravnishvo „Jutra“.

3185a

ODPRODAJA!

Radi preselitve odprodajamo vso zalogo manufakturnega blaga, galanterije in usnja po globoko znižanih cenah. Ne zamudite ugodne prilike!

„DANICA“ MAJZELJ & RAJSELY, LJUBLJANA Turjaški trg štov. 1 431 a Turjaški trg štov. 1

Klobuke

moderne oblike, velika izbira po konkurenčnih cenah pri

JAKOB LAH,

MARIBOR,

Glavni trg 2 328-a

Rukove prage

za železnico velikost 260 x 14 x 24. vsako množino, plačljivo pred nalozitvijo, franko italijanska obmejna postaja kupim. Kučim tudi gozdove za sečno (eksploatacio). — Ponudbe je nasloviti na A. Mekuro, A'dovščina (Italija). 5779a

5300a

Umrli je naš neizmerno ljubljani, najboljši sin, brat, soprog in zlati papa, gospod

ing. Rudolf Hille

Pogreb bo v sredi, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Gledališka ul. št. 2 na pokopališče sv. Krištofa.

Vsak, ki ga je poznal, naj ga ohrani v blagem spominu.

Ljubljana, 14. septembra 1925.

Zalujoči ostali.

Premog, drva, oglje, briketi, koks Ilirija, Kralja Petra trg 8, tel. 220.

Odlične zastopnike

organizatorje za razprodajo srečk na obroke sprejme „Štěstěna“, Brno, Češka 26, (Čehoslovaška)

Ugodni pogoji. Ustanovljeno 1913.

Potnik

se išče za Ljubljano in okolico za moko in deželne pridelke. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevkom plače poslati na upravo „Jutra“ pod „Potnik Ljubljana“.

5284a

Kdor oglašuje, ta napreduje

Modna trgovina

A. Šinkovec nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg 19.

jesenska prodaja

po znatno znižanih cenah.

SVILA:

Crep de Chine šir. 95 cm, m. PREJE D 69, SEDAJ D 56 „ „ „ „ 85, „ 76 „ „ „ „ la teška nova kvaliteta „ „ 90 „ „ „ „ PREJE „ D 130, „ 110 „ „ „ „ najfinajši „ „ 190, „ 160 „ „ „ „ Pongis pralna svila šir. 90 cm, PREJE „ 72, „ 64 „ „ „ „ 90 „ „ 80 „ „ „ „ 90 „ „ 116, „ 100 „ „ „ „ Surova svila, m. „ „ 69 „ „ „ „ Otoman svila za domaše plašče! Velika izbira raznih crev in svila — najnovjši vzorci!

BARŽUN:

Velour Chiffon, Pannoe, Pannette, modni baržuni in nakit za modistke!

ROKAVICE:

tricot zimске „ „ D 19 „ „ „ „ glaze „ „ 58 „ „ „ „ švedske „ „ 69 „ „ „ „ napja „ „ 90

NOGAVICE:

Svilen flor „ „ „ 19

BLUZE:

Jumper svilen, že po „ „ D 68 Bluze Onalbatist „Kazak“, dolga „ „ 90 „ „ „ „ iz prave svile „ „ 100 „ „ „ „ iz surove „ „ 190 „ „ „ „ Velika izbira letenih jopic in talovnikov — najnovjši vzorci!

ZA OTROKE:

Perilo za novorojenčce, nogavice, rokavice, pletene jopice po znižanih cenah!

RAZPRODAJA OTROČIH OBLEK ZA VSAKO SPREJEMLJIVO CENO!

ZA GOSPODE:

Srajce barv. z 2 ovratnika D 79, D 84 „ „ „ 2 „ „ 90, „ 115 „ „ „ „ bele s pique prsi „ „ 90 „ „ „ „ R rokavice modne „ „ 19 „ „ „ „ rokavice tricot zimске „ „ 22 „ „ „ „ glaze „ „ 96 „ „ „ „ napja „ „ 100 „ „ „ „ švedske „ „ 110 „ „ „ „ Harnonice že od „ „ 10 „ „ „ „ Modni pleteni talovniki „ „ 238

Oglejte si brezobvezno zalogo! * Zahtevajte vzorce! * Pošljite se po pošti!

Tvrška Felks Urbanc naznanja žalostno vest, da je njena dolgoletna, zaslužna in nenadomestljiva sodelovalka, gospodična

Franja Wester

danes popoldne, dne 14. septembra 1925 po kratki, mučni bolezni preminula.

Tvrška je z njo izgubila izredno delavno, neprecenljivo prijateljico.

Hvaležna blagi pokojnici, jo ohrani v najboljšem spominu.

V Ljubljani, dne 14. septembra 1925.